

## Závěrečná zpráva

# **Inventarizační průzkum lokality Droždín** **z oboru mammaliologie – zemní savci**

**Zadavatel:** SAGITTARIA  
sdružení pro ochranu přírody střední Moravy  
Lipové náměstí 3, 783 36 Křelov  
[www.sagittaria.cz](http://www.sagittaria.cz)

**Řešitel:** Mgr. Jan Losík, Ph.D.  
Schweitzerova 47, 779 00 Olomouc

Zpracováno ke dni: 15. 11. 2010

**Zadání:**

Inventarizační průzkum byl vypracován na základě objednávky nevládní organizace Sagittaria v rámci průzkumů prováděných na lokalitách zahrnutých do projektu OPŽP Management biologicky hodnotných lokalit na střední Moravě.

**Rozloha zkoumaného území:** 1,1 ha

**Zdroj použité nomenklatury:**

ANDĚRA, M. (1999): České názvy živočichů II. Savci (Mammalia). Praha, Národní muzeum, 148 s.

**Metody:**

Inventarizační průzkum byl proveden v souladu s metodikou AOPK ČR pro provádění orientačního mammaliologického průzkumu EVL a MZCHÚ. Průzkum savců proběhl ve dvou 4 denních odchyťových akcích během července (1.-4.7.) a října (7.-10.10.) roku 2010. Údaje o výskytu savců byly získány především odchytem do pastí, doplňující údaje byly získány také přímým pozorováním jedinců a zjišťováním pobytových stop. K odchyťům drobných zemních savců byly použity živolovné pasti se standardizovanou návnadou (ovesné vločky nasycené olejem ze sardinek). Pasti byly kladeny v liniích se 4 m rozestupy. Vzhledem k homogennímu charakteru lokality a její malé rozloze byl odchyťový systém položen na dvou souběžných liniích o jmenovité délce 100 m (25 pastí na linii). Lokalizace odchyťových linií je znázorněna na mapě v příloze. Pasti byly v terénu exponovány po tři noci a dny v rámci každé odchyťové akce. Kontroly pastí probíhaly každé dvě hodiny. Všichni odchytení jedinci byli po determinaci na místě odchyty opět vypuštěni.

**Způsob preparace a místo uložení sběrů:**

Všichni odchytení jedinci byli po determinaci na místě odchyty opět vypuštěni.

**Stručná charakteristika přírodních poměrů zkoumaného území:**

Sledovaná lokalita leží jižním okraji obce Droždín v nadmořské výšce 250 až 260 m. Jedná se o mírně svažité pozemek se západní orientací na úpatí nízkého Jeseníku. Na lokalitě se nachází starý ovocný sad s travo-bylinným podrostem. Hojné jsou také keře bezu černého a trnky obecné. Na západě lokalita sousedí s polem, na západě s novostavbami rodinných domů. Jižním okrajem protéká drobný potok, který občas vysychá.

**Výsledky:**

Během průzkumu byl na lokalitě zaznamenán výskyt 16 druhů zemních savců. Seznam jednotlivých druhů je uveden v tabulce 1. Do živolovných pastí bylo odchyceno celkem 24 jedinců drobných savců. Vzhledem k tomu, že se jednalo pouze o orientační průzkum, nebylo prováděno značení odchycených jedinců. Nelze proto vyloučit, že skutečný počet odchycených exemplářů byl menší, neboť někteří jedinci se chytali opakovaně. Přítomnost větších a fossoriálně žijících druhů savců byla zjištěna prostřednictvím nálezů pobytových značek nebo přímým pozorováním.

**Tabulka 1.:** Přehled zaznamenaných druhů savců

<b>Lokalita: Droždín</b>	<b>K.ú.: 632635 - Droždín</b>	
<b>Datum: 26.-29. 6 a 1.-4. 10. 2010</b>	<b>Čtverec: 6370</b>	<b>Nadm. výška: 310 m</b>
<b>Autor: Jan Losík</b>	<b>Souřadnice: 49°36'38.277"N, 17°19'54.498"E</b>	
<b>Druh</b>	<b>Počet jedinců v jednotlivých odchyt. akcích</b>	
<b>Insectivora - hmyzožravci</b>	<b>1.-4. 7. 2010</b>	<b>7.-10. 10. 2010</b>
<i>Erinaceus concolor</i> - ježek východní	3 (pozorování)	2 (pozorování)
<i>Erinaceus europaeus</i> - ježek západní	1 (pozorování)	0
<i>Talpa europaea</i> - krtek obecný	pobytové značky	pobytové značky
<i>Crocidura suaveolens</i> – bělozubka šedá	0	2
<i>Sorex araneus</i> - rejsek obecný	1	0
<b>Rodentia - hlodavci</b>		
<i>Microtus arvalis</i> - hraboš polní	2	6
<i>Arvicola terrestris</i> - hryzec vodní	pobytové značky	pobytové značky
<i>Rattus norvegicus</i> - potkan	(pozorování - kadáver)	0
<i>Mus musculus</i> - myš domácí	1	0
<i>Apodemus agrarius</i> - myšice temnopásá	3	5
<i>Apodemus sylvaticus</i> - myšice křovinná	2	2
<i>Sciurus vulgaris</i> - veverka obecná	0	1 (pozorování)
<b>Carnivora - šelmy</b>		
<i>Martes sp.</i>	pobytové značky	pobytové značky
<i>Mustela sp.</i>	pobytové značky	pobytové značky
<b>Lagomorpha - zajíci</b>		
<i>Lepus europaeus</i> - zajíc polní	1 (pozorování)	pobytové značky
<b>Artiodactyla - sudokopytníci</b>		
<i>Capreolus capreolus</i> - srnec obecný	pobytové značky	1 (pozorování)

**Diskuze:**

Ve zjištěném společenstvu savců je nápadná přítomnost synantropních druhů (potkan, myš domácí, bělozubka šedá), která je dána těsnou blízkostí obce, jejíž obyvatelé dosud místy drží drobná domácí hospodářství. Většina ostatních druhů patří k běžným obyvatelům kulturní zemědělské krajiny. Oba nejhojněji zastoupené druhy (myšice temnopásá a hraboš polní) jsou schopné osidlovat i intenzivně obhospodařované pole. Myšice však preferuje spíše ekotonová společenstva s výskytem vysokobylinných porostů či křovin, takže na lokalitě nachází ideální podmínky.

Určitými výjimkami jsou rejsek obecný a veverka obecná. V případě rejska je výskyt umožněn zejména díky vlhčím zarůstajícím plochám na jižním okraji lokality. Podle

zkušeností autora je tento druh na střední Moravě schopen pronikat i do polních kultur, takže jeho výskyt na lokalitě je s největší pravděpodobností stálý. Naproti tomu výskyt veverky obecné je možné charakterizovat jako občasný. Rozmnožuje se v souvislejších lesních porostech v širším okolí a do zahrad na okrajích obce zřejmě při shánění potravy pronikají zejména mladší migrující jedinci.

Lze tedy konstatovat, že složení zaznamenaného společenstva zemních savců odpovídá charakteru zkoumané lokality. Není vyloučeno, že zastoupení některých skupin je podhodnoceno v důsledku použité metody odchyty. Podle zkušeností autora se například hmyzožravci do živolovných pastí chytají hůře než hlodavci. Z hlediska ochrany přírody je lokalita významná zejména jako úkrytové stanoviště pro běžné druhy zemních savců vázaných na zemědělskou krajinu. Její význam stoupá zejména v mimovegetačním období, kdy na sousedním poli nejsou pro savce vhodné podmínky. Nelze opomenout ani občasný výskyt ohrožené veverky obecné, která zde nachází potravní zdroje i přechodný úkryt.

### **Závěry:**

Na základě zjištěných dat o výskytu savců lze konstatovat, že sledovaná lokalita hostí společenstvo běžných druhů kulturní krajiny. Druhové spektrum se nijak neliší od okolních biotopů zahrad a drobných remízků. Pro savce vázané na polní kultury je lokalita významným refugiem v období, kdy okolní pole neposkytují úkryt ani dostatek potravy.

Při péči o lokalitu doporučuji provádět pravidelnou rotační mozaikovitou seč, aby nedocházelo k jednorázovému pokosení celé lokality. Tím bude zajištěna jak péče o luční společenstvo, tak i dostatečný vegetační kryt pro savce. Pro zvýšení potenciálu lokality by bylo vhodné instalovat několik ptačích budek, které by mohly být využívány jako úkryty drobnými hlodavci. Např. myšicemi, ale i plchy, kteří jsou z hlediska ochrany přírody zajímavou skupinou a v navazující krajině Nízkého Jeseníku se vyskytují.

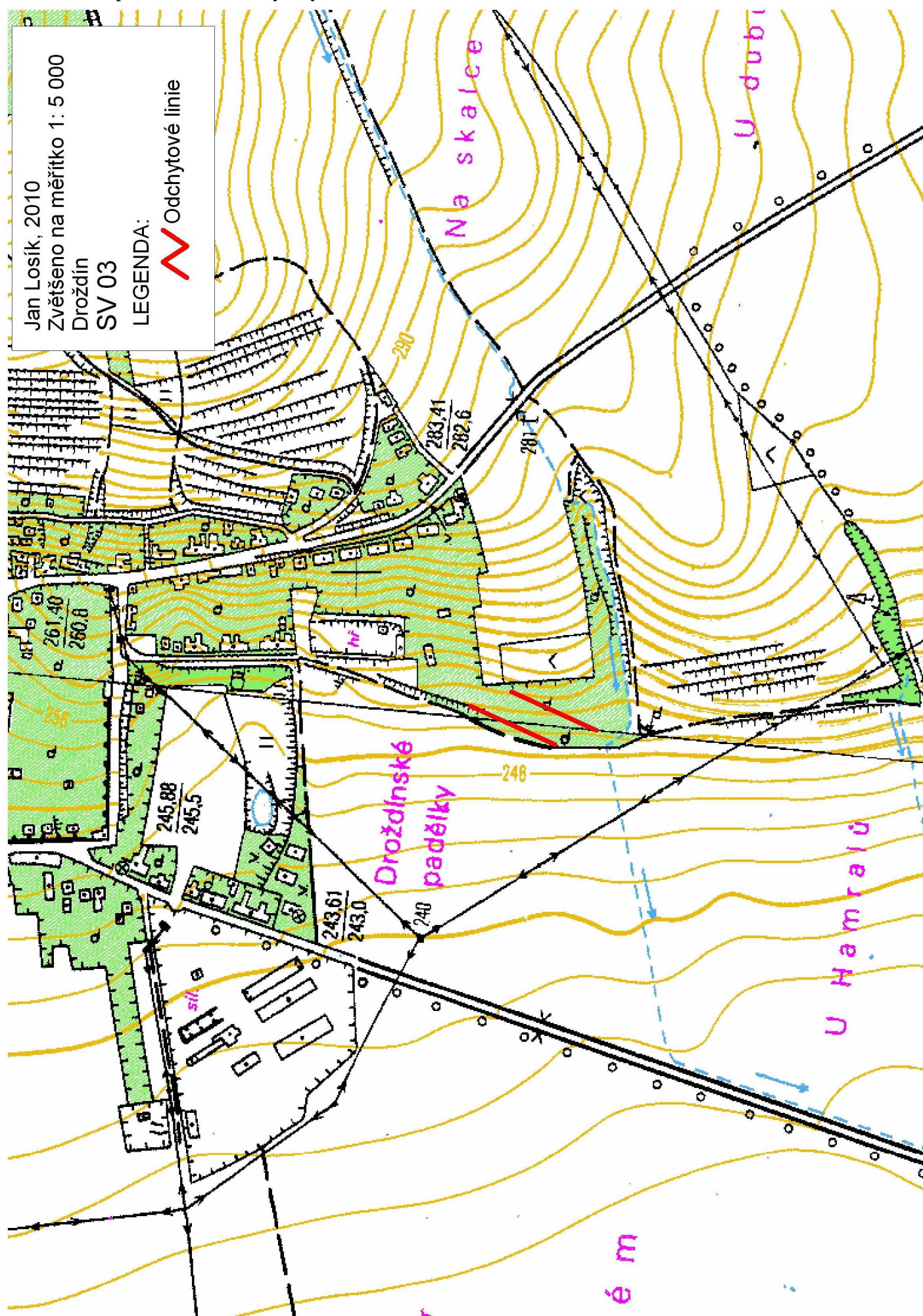
### **Literatura:**

ANDĚRA, M. (1999): České názvy živočichů II. Savci (Mammalia). Praha, Národní muzeum, 148 s.

ANDĚRA, M. & HORÁČEK, I. (1982): Poznáváme naše savce. Praha, Mladá fronta, 256 s.

KOLEKTIV (2009): Metodika inventarizačních průzkumů maloplošných zvláště chráněných území. AOPK ČR.<http://www.ochranaprirody.cz/index.php?cmd=page&id=3060>

Příloha 1: Mapa lokalizace odchyťových linií.



Seznam fotografií

číslo snímku	jméno autora	datum	klíčová slova	rozměr	lokalita
1	Jan Losík	20100627	savec, hraboš	11x15	Droždín



Fotografie 1: Živolovná past s odchyceným hrabošem polním (*Microtus arvalis*).